

Huvudman

Kiruna kommun
kultur-utbildning@kiruna.se

Ärendet

Tillsyn av grundskola, Nya Raketskolan 4-6 i Kiruna kommun; nu fråga om föreläggande vid vite.

Beslutet i korthet

I beslutet tar Skolinspektionen ställning till om Kiruna kommun har följt Skolinspektionens beslut om föreläggande och anmärkning den 21 juni 2022 avseende Nya Raketskolan 4-6 samt om de påtalade bristerna har avhjälpats. Skolinspektionens beslut omfattar också nya brister inom området undervisning.

Skolinspektionens tillsyn visar att det finns allvarliga och omfattande brister i undervisningen som har en väsentlig betydelse för elevernas utveckling och lärande. Ett stort antal elever får inte undervisning i alla ämnen och den undervisningstid som de har rätt till. Kiruna kommun har inte säkerställt att det finns lärare i alla ämnen och årskurser och att elever får undervisning under ledning av lärare i enlighet med den beslutade timplanen.

Tillsynen visar vidare att det föreligger allvarliga brister i skolans arbete med särskilt stöd som medför att många elever inte ges eller riskerar att inte ges det särskilda stöd som de har rätt till. Det finns också allvarliga brister i arbetet med att fatta beslut om särskilda stödåtgärder. Skolinspektionen bedömer efter uppföljning att huvudmannen inte har följt tidigare föreläggande och att bristerna inte har avhjälpats.

Skolinspektionen bedömer vidare att det föreligger allvarliga brister i skolans arbete med betygssättning och dokumentation av betyg. Det handlar bland annat om att betygs katalogen inte utformas och förs på föreskrivet sätt. Skolinspektionen konstaterar att huvudmannen trots tidigare anmärkning inte har avhjälpit bristerna.

Skolinspektionen bedömer att bristerna i undervisningen och arbetet med särskilt stöd allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen. Det är också allvarligt att huvudmannen inte har rättat till brister som Skolinspektionen konstaterat i tidigare beslut. Sammantaget bedömer Skolinspektionen att bristerna utgör ett allvarligt missförhållande. Skolinspektionen förelägger Kiruna kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister och förenar föreläggandet med vite.

Skolinspektionen bedömer att tidigare konstaterad brist gällande undervisning i svenska som andraspråk har avhjälpats. Det framkommer inte heller annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav när det gäller studiehandledning på modersmålet. Ärendet avslutas därför i dessa delar.

Beslut

Föreläggande vid vite

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 och 27 §§ skollagen (2010:800) Kiruna kommun att vid vite av 600 000 kronor senast den **29 september 2023** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande undervisning, särskilt stöd samt betygssättning och dokumentation av betyg. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Skolinspektionen bedömer att bristerna utgör ett allvarligt missförhållande.

Om Kiruna kommun inte följer detta föreläggande kan Skolinspektionen ansöka hos förvaltningsrätten om utdömning av vitet. Därutöver kommer frågan om det finns skäl att besluta om verksamhetsförbud eller att staten, på kommunens bekostnad, ska vidta de åtgärder som behövs för att åstadkomma rättelse (statliga åtgärder för rättelse), att aktualiseras. Att bristerna utgör ett allvarligt missförhållande innebär även att verksamhetsförbud eller statliga åtgärder för rättelse kan bli aktuellt trots att föreläggandet följts om det uppstår nya allvarliga brister i verksamheten inom två år från detta föreläggande (26 kap. 16 a och b samt 17 §§ skollagen).

Beslutet om föreläggande vid vite gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande vid vite får enligt 28 kap. 2 § skollagen överklagas, se bilaga.

Kiruna kommun ska vidta följande åtgärder

Undervisning

1. Se till att eleverna på Nya Raketskolan 4-6 får undervisningstid i ämnena hem- och konsumentkunskap, idrott och hälsa, musik och finska som språkval i enlighet med huvudmannens beslut om timplan, om inte avvikelser är beslutade genom beslut om anpassad studiegång, anpassad timplan eller prioriterad timplan. Inkom med en redogörelse för vilken

undervisningstid eleverna i respektive årskurs har fått i nämnda ämnen under perioden 3 maj 2023–22 september 2023. (10 kap. 4–5 §§ skollagen samt 9 kap. 3 § och bilaga 1 skolförordningen [2011:185])

2. Se till att undervisningen i ämnena musik och idrott och hälsa bedrivs under ledning av lärare som ansvarar för undervisningen. Undervisningen ska ledas av legitimerade och behöriga lärare om inte någon av skollagens undantagsregler är tillämpliga. De personer som bedriver undervisning ska vara anställda som lärare. Inkom med en redogörelse för vilka lärare som ansvarar för undervisningen i ovanstående ämnen, anställningsavtal för berörda lärare samt underlag som styrker deras legitimation och behörighet alternativt, om någon av skollagens undantagsregler är tillämpliga, deras erfarenhet och utbildning. Huvudmannen ska även i förekommande fall redogöra för skälen till varför huvudmannen bedömt att en undantagsregel varit tillämplig för lärare som bedriver undervisning med stöd av en sådan undantagsregel. (1 kap. 3 § och 2 kap. 13, 15 och 18–21 §§ skollagen)
3. Se till att undervisningen i ämnet idrott och hälsa behandlar kursplanens syfte och centrala innehåll gällande simning, badvett samt säkerhet och hantering av nödsituationer vid vatten. Inkom med en redogörelse för i vilken omfattning ovan angivet innehåll har behandlats i undervisningen fram till och med den 22 september 2023 samt en planering för hur ovan angivet innehåll ska behandlas i undervisningen under läsåret 2023/24. (9 kap. 1 § skolförordningen samt bilaga till förordning [SKOLFS 2010:37, nedan Lgr 22] om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, avsnitt 5 Kursplaner, ämnet idrott och hälsa)

Särskilt stöd

1. Se till att, vid minst ett tillfälle under vårterminen 2023 och ett tillfälle i samband med starten av läsåret 2023/24, informera samtliga lärare och övrig skolpersonal om skollagens krav kring när de ska anmäla till rektorn att en elev kan vara i behov av särskilt stöd. Ifall det kommer ny personal till skolan efter att sådan information har lämnats ska även den nya personalen få motsvarande information. Inkom med en redogörelse för när och hur informationen har förmedlats. (2 kap. 23 § andra stycket samt 3 kap. 5 och 7 §§ skollagen)
2. För varje anmälan om behov av särskilt stöd som inkommer till rektorn ska rektorn se till att starta en utredning. I varje sådan utredning av behov av särskilt stöd som startas ska samråd ske med elevhälsan. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit till rektorn under perioden 3 maj 2023–22 september 2023 samt vilket datum utredning har startats för respektive elev. Inkom med ovan angiven dokumentation. (3 kap. 7 § skollagen)

3. För varje utredning om särskilt stöd som har färdigställts under perioden 3 maj 2023–22 september 2023 ska rektorn, eller den rektorn överlåtit beslutanderätten till, fatta beslut om att utarbeta åtgärdsprogram eller inte utarbeta åtgärdsprogram. Rektorn ska dokumentera hur många sådana beslut som fattas under perioden 3 maj 2023–22 september 2023. Inkom med ovan angiven dokumentation. (3 kap. 9 § skollagen)
4. Se till att det av åtgärdsprogram som utarbetas och beslutas framgår elevens behov av särskilt stöd, hur elevens behov ska tillgodoses, det vill säga på vilket sätt och i vilken omfattning det särskilda stödet ska ges, datum för när de särskilda stödåtgärderna ska följas upp och utvärderas, samt vem som ansvarar för uppföljningen respektive utvärderingen. Inkom med tre åtgärdsprogram som exempel. (3 kap. 9 § skollagen)
5. Se till att elever ges det särskilda stöd som är beslutat i elevernas åtgärdsprogram. (3 kap. 9–10 §§ skollagen)
6. Se till att beslutade åtgärdsprogram följs upp och utvärderas vid den tidpunkt som angivits i åtgärdsprogrammet. Inkom med de åtgärdsprogram som har utvärderats under perioden 3 maj 2023–22 september 2023, samt tillhörande skriftliga utvärderingar. (3 kap. 9 § skollagen)
7. Se till att beslut om anpassad studiegång fattas i enlighet med författningarnas krav i de fall denna särskilda stödåtgärd används. Det innebär att ett sådant beslut ska föregås av en utredning om en elevs behov av särskilt stöd, och utredningen behöver omfatta överväganden om andra stödåtgärder än anpassad studiegång kan tillgodose elevens behov. Det innebär vidare att det är rektorn som ska fatta beslut om anpassad studiegång samt att det av ett sådant beslut ska framgå vilka avvikelser som har gjorts från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen. (3 kap. 7, 9 och 12 §§ skollagen)
8. Rektorn ska se till att ingen elev har anpassad studiegång utan att rektorn har fattat ett formellt beslut om en sådan särskild stödåtgärd. (3 kap. 12 § skollagen)

Betygssättning och dokumentation av betyg

1. Se till att beslut om betyg, när undervisningen bedrivs av en eller flera lärare som inte är legitimerade, fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn. Det ovan sagda gäller inte om kompletterande bestämmelser i skolförordningen är tillämpliga. (3 kap. 16 § skollagen och 6 kap. 3-6 §§ skolförordningen)

2. Se till att beslut om betyg dokumenteras i en betygs katalog i enlighet med författningarnas krav. Det innebär att den eller de lärare som har beslutat om ett betyg ska datera uppgiften om betyg i betygs katalogen och förse uppgiften med sin egenhändiga signatur. Om betygs katalogen förs elektroniskt får uppgiften i stället skrivas under elektroniskt. (6 kap. 10 § skolförordningen samt 7 § Skolverkets föreskrifter om betygs katalog [2011:123])
3. Se till att det av betygs katalogen framgår ifall ett betyg har rättats eller ändrats samt när detta har gjorts. Såväl det gamla som det nya betyget ska framgå och den eller de som beslutar om rättelse eller ändring av ett betyg ska datera och signera uppgiften i betygs katalogen. (15 § Skolverkets föreskrifter om betygs katalog ([2011:123])

Avhjälpta brister

Skolinspektionen bedömer att tidigare påtalad brist gällande undervisning i ämnet svenska som andraspråk har avhjulpts. Det framkommer inte heller annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav när det gäller studiehundledning på modersmål. Tillsynen avslutas därför i dessa delar.

Om ärendet

Skolinspektionen har under vårterminen 2022 inlett en tillsyn av Nya Raketskolan 4-6 i Kiruna kommun. Tillsynen omfattar bestämmelser gällande undervisning, extra anpassningar och särskilt stöd, bedömning och betygssättning, grundläggande förutsättningar för skolenheten samt studiero och ordningsregler.

Skolinspektionen beslutade den 21 juni 2022 att förelägga Kiruna kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa brister inom områdena undervisning samt extra anpassningar och särskilt stöd. Vidare tilldelades huvudmannen en anmärkning avseende brister rörande signering i betygs katalogen.

Kiruna kommun har den 12 januari 2023 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandena och anmärkningen.

Skolinspektionen initierade även en riktad tillsyn (dnr 2022:8121) med anledning av ett skyddsstopp på Nya Raketskolan 4-6 under september 2022. Skolan var då stängd i tre dagar, mellan den 16–20 september 2022. Den 21–30 september 2022 hade eleverna undervisning halva skoldagarna. Kiruna kommun har inkommit med yttranden den 20 september, den 30 september, den 7 oktober, den 21 oktober och den 13 november 2022. Den 19 december 2022 beslutade Skolinspektionen att handläggningen av ärende 2022:8121 skulle fortsätta i förevarande ärende.

Skolinspektionen besökte Nya Raketskolan 4-6 den 7–9 februari 2023. Vid tillsynsbesöket genomfördes lektionsobservationer samt intervjuer med elever,

lärare, resurspersoner och rektorn. En intervju med elevhälsans personal genomfördes digitalt den 13 februari 2023. Skolinspektionen har även tagit del av dokumentation, bland annat åtgärdsprogram och betygskatalog. Huvudmannen har getts möjlighet att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet. I de fall Skolinspektionen refererar till enskilda elever benämns de med siffror enligt elevförteckning (aktbilaga 55).

Föreläggande vid vite

Undervisning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Utebliven undervisningstid

Som underlag för tillsynen har huvudmannen inkommit med Kiruna kommuns beslutade timplan. Där framgår att undervisning i ämnet musik ska ges med 45 minuter per vecka i vardera av årskurserna 4, 5 och 6. Det framgår vidare att undervisning i ämnet idrott och hälsa ska ges med 1,5 timme per vecka i årskurs 4 och 5 samt 2,08 timmar per vecka i årskurs 6. Enligt kommunens beslutade timplan ska årskurs 6 ha undervisning i ämnet hem- och konsumentkunskap 1 timme per vecka och i språkval 1,5 timme per vecka. Skolinspektionen har även tagit del av skolans scheman för innevarande läsår.

Det var skyddsstopp på skolan i tre dagar under höstterminen 2022, från och med fredag den 16 september till och med tisdag den 20 september, och under dessa tre dagar genomfördes inte någon undervisning. Rektorn, lärare och elever uppger att det genomfördes undervisning halva skoldagar från och med onsdag den 21 september till och med fredag den 30 september 2022, det vill säga under åtta av läsårets skoldagar.

Det framgår av utredningen att ytterligare undervisningstid har uteblivit innan och efter skyddsstoppet. Elever i årskurs 5 uppger att de inte haft undervisning i ämnet musik från slutet av vårterminen 2022 till januari 2023. När det har stått musik på schemat har eleverna i stället haft andra lektioner, som matematik och svenska. Några lektioner har de kollat på film, säger eleverna. Även lärare och rektorn uppger att årskurs 5 inte har haft undervisning i ämnet musik under höstterminen 2022 och att eleverna i stället har arbetat med teoretiska ämnen som till exempel matematik och svenska. Under vårterminen 2023 är det en lärare som har musik med eleverna varannan vecka, berättar rektorn.

Elever, lärare och rektorn uppger att det har genomförts mer musikundervisning i årskurs 4 och 6 jämfört med årskurs 5. Elever i årskurs 6 uppger dock att det inte alltid är musikundervisning eftersom läraren ofta är sjuk. Lärare i årskurs 4 och 6 uppger vid tidpunkten för Skolinspektionens tillsynsbesök att lektioner i musik är inställda eftersom läraren har sagt upp sig och inte är på skolan. När det inte genomförs musiklektioner slår lärarna ihop grupper och i årskurs 6 blir det undervisning i helklass i ämnet engelska i stället. Elevernas skoldag avslutas då tidigare, uppger lärare.

Elever i årskurs 4 uppger att de inte hade undervisning i ämnet idrott och hälsa från oktober 2022 fram till jullovet 2022. Lärare i årskurs 4 uppger att det inte genomfördes idrottsundervisning för årskurs 4 i november och december 2022. Lärare berättar att när idrottslektioner blir inställda kan lärarna slå ihop grupper och ha helklass i till exempel matematik eller svenska istället. Lärare uppger att eleverna i årskurs 4 inte haft simundervisning ännu i mellanstadiet och att det är många elever i årskursen som inte kan simma.

Elever i årskurs 5 uppger att de sedan årskurs 4 haft minst åtta olika idrottslärare och att det funnits perioder mellan olika lärare då de inte haft undervisning i idrott och hälsa. Eleverna uppger att de under innevarande läsår inte fått undervisning i ämnet idrott och hälsa de första veckorna av vårterminen 2023 och att de inte haft bad sedan årskurs 3. Lärare i årskurs 5 uppger att idrottsläraren blev sjukskriven i mitten av oktober 2022 och att eleverna efter det i stället för undervisning i idrott och hälsa haft helklasslektioner i matematik, svenska, samhällsorienterande ämnen (SO) och naturorienterande ämnen (NO).

Elever och lärare uppger att årskurs 6 haft undervisning i ämnet idrott och hälsa enligt schemat under innevarande läsår, bortsett från under skyddsstoppet. Eleverna i årskurs 6 uppger dock att de under läsåret inte haft bad.

Rektorn uppger att eleverna gått miste om ganska mycket undervisningstid i idrott och hälsa innevarande läsår. För årskurs 4 och 5 har ungefär 20 idrottslektioner gått bort, enligt rektorns uppskattning. I årskurs 6 ser det bättre ut eftersom en av årskursens andra lärare övertagit undervisningen i idrott och hälsa. Rektorn uppger att hon inte vet om eleverna haft simundervisning med tidigare idrottslärare.

Lärare i årskurs 6 uppger att gruppbytet i hem- och konsumentkunskap flyttats. Det innebär att den grupp som haft undervisning i hem- och konsumentkunskap under höstterminen har fortsatt med dessa lektioner några veckor in i vårterminen medan den grupp som har hem- och konsumentkunskap under vårterminen har börjat med ämnet motsvarande veckor senare. Lärarna berättar också i februari 2023 att hem- och konsumentkunskapsläraren varit borta de tre senaste veckorna, och att cirka hälften av eleverna i årskurs 6 inte haft hem- och konsumentkunskap dessa tre veckor.

Elever i årskurs 6 uppger att de inte har haft ämnet finska inom ramen för språkval under höstterminen 2022. I början på vårterminen 2023 har skolan fått en lärare i

finska, berättar elever och lärare. Av skolans betygs katalog framgår att ingen av de elever som har finska som språkval har fått betyg i ämnet efter höstterminen 2022.

Huvudmannens plan för att ta igen utebliven undervisningstid

Huvudmannen har inkommit med en redovisning av hur utebliven undervisningstid i samband med skyddsstoppet och de påföljande åtta halva skoldagarna ska tas igen. Huvudmannen uppger att eleverna under de åtta halva dagarna fick igen undervisningstid i ämnena svenska, svenska som andraspråk, matematik, NO och SO eftersom eleverna under halvdagarna enbart hade undervisning i dessa ämnen. Detta innebär enligt huvudmannen att det är i praktisk-estetiska ämnen som eleverna behöver återfå förlorad undervisningstid.

Huvudmannen redovisar en plan för kompensation av undervisningstid i praktisk-estetiska ämnen. Enligt huvudmannens redovisning får eleverna i årskurs 6 igen undervisningstid i musik genom extra musik inför julkonserten. I årskurs 4 och 5 får eleverna igen undervisningstid genom extra musikpass inför julkonserten och i perioden december, januari och februari. När det gäller idrott och hälsa får eleverna i årskurs 6 igen undervisningstid genom extra idrottspass utomhus i december. I årskurs 4 och 5 uppger huvudmannen att eleverna fått igen undervisningstid genom att resurspersoner har genomfört utomhusaktiviteter med eleverna i oktober, före höstlovet. I hem- och konsumentkunskap uppger huvudmannen att årskurs 6 får igen förlorad undervisningstid genom att höstterminens hem- och konsumentkunskapsperiod förlängs till och med vecka 4 vårterminen 2023, vilket innebär att eleverna får två extra lektioner. I huvudmannens redovisning framgår inte hur förlorad undervisningstid i språkval finska ska tas igen.

Undervisningstid som har genomförts

Elever och lärare uppger att det genomfördes undervisning halva skoldagen de åtta dagarna efter skyddsstoppet. Lektionerna var då huvudsakligen i svenska, matematik och engelska men även i andra mer teoretiska ämnen.

Lärare uppger att elever också fått igen förlorad undervisningstid i mer teoretiska ämnen vid andra tillfällen än under de åtta halvdagarna. Detta har skett genom att det har saknats lärare och att undervisningspass som varit avsedda för praktisk-estetiska ämnen istället ägnats åt undervisning i svenska, engelska, matematik, SO och NO. Enligt lärare har eleverna fått den undervisningstid de ska ha i dessa ämnen.

Rektorn delar lärarnas bild av att eleverna har fått igen förlorad undervisningstid i teoretiska ämnen genom att det har varit undervisning i dessa ämnen under de åtta halvdagarna och även när lektioner i praktisk-estetiska ämnen blivit inställda.

När det gäller undervisningstid i ämnet musik som enligt huvudmannen skulle tas igen genom julkonserten uppger rektorn att det var tanken men att julkonserten fick ställas in. När det gäller extra undervisningspass i musik som skulle genomföras

i årskurs 4 och 5 uppger rektorn att hon hoppades att dessa skulle ha kommit igång i januari 2023 men att det inte gick. Rektorn uppger att hon har haft kontakt med Kulturskolan som kanske kan komma och hålla i block med musik som kompensation för musikundervisning som gått bort. Detta är dock i planeringsstadiet, säger rektorn.

Angående hur förlorad undervisningstid ska tas igen i ämnet idrott och hälsa uppger rektorn att det i oktober genomfördes extra idrott utomhus för årskurs 4 och 5 med en resursperson som höll i lekaktiviteter. Rektorn säger att det kan ha motsvarat en veckas idrottsundervisning. Enligt rektorn finns det "inte direkt" någon plan för att ta igen övrig förlorad undervisningstid och skolan har inga planer på extra undervisningstid utöver ordinarie lektioner, till exempel på en lovdag. På frågan om den totala undervisningstiden då inte blir för kort, eftersom det försvann undervisningstid i samband med skyddsstoppet, svarar rektorn att hon inte vet. Lärare i årskurs 6 uppger att det har sagts att eleverna inte kommer att behöva ta igen undervisningstid på till exempel lov eftersom det finns så många år kvar i grundskolan.

När det gäller hem- och konsumentkunskap bekräftar lärarna i årskurs 6 att lösningen där gruppbytet flyttas några veckor in på vårterminen 2023 innebär att elever som ska ha hem- och konsumentkunskap under vårterminen får mindre undervisningstid. Alla elever kommer förlora en liten del i hem- och konsumentkunskap och denna tid kan tas igen i högstadiet, uppger lärarna.

Undervisning under ledning av lärare

Elever och lärare uppger samstämmigt att det inte finns tillgång till vikarier. När lärare är frånvarande är det i regel så att grupper slås ihop och att lektioner där det enligt skolans planering skulle ha varit till exempel två lärare genomförs av en lärare själv. Elever i årskurs 4 uppger att när en klasslärare är sjuk har den andra klassläraren hela dagen från början till slut. Då byts det vilka ämnen som läraren undervisar i så det blir de ämnen som den läraren som är på plats har. Elever uppger också att de ibland när de inte har ordinarie lärare får spela valfria datorspel eller kolla på vad de vill på datorerna. Det framgår även i intervju med lärare att det förekommer att elever får använda datorer när lektioner ställs in och att det då finns en vuxen i klassrummet men att det inte är någon som håller i undervisningen. Även under två lektionsobservationer som Skolinspektionen genomfört förekom det att elever fick spela spel på en dator eftersom det inte fanns lärare på plats till ordinarie lektion.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska utbildningen inom skolväsendet vara likvärdig inom varje skolform oavsett var i landet den anordnas (1 kap. 9 § skollagen).

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen

och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Av skollagen framgår att undervisning ska bedrivas under ledning av lärare. Med undervisning avses processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till skollagen och som syftar till utveckling och lärande genom att barn eller elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden (1 kap. 3 § skollagen). Lärare ansvarar för den undervisning som han eller hon bedriver och endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen, om inte någon av skollagens undantag är tillämpliga (2 kap. 13, 15 och 18 §§ skollagen). Eleverna ska genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna ska uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper eller betygskriterier som minst ska uppfyllas och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen (5 kap. 2 § skolförordningen).

I förarbeten till skollagen anges att i definitionen av begreppet undervisning ligger att lärandeprocessen sker under ledning av lärare. Med detta menas inte att dessa måste vara närvarande i undervisningslokalen eller motsvarande all lektionstid. Tanken är dock att för att en aktivitet ska klassas som undervisning måste en lärare ha det övergripande ansvaret för det som ska göras (prop. 2009/10:165, s. 633).

Den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan ska vara minst 6890 timmar. Av bestämmelser om fördelning av den garanterade undervisningstiden (timplan) framgår minsta undervisningstid i timmar per stadium och ämne. Huvudmannen beslutar efter förslag av rektorn om fördelning mellan årskurserna av undervisningstiden (10 kap. 4-5 §§ skollagen och 9 kap. 3-4 §§ och bilaga 1 skolförordningen). För läsåret eller för kortare tid ska det finnas ett schema för undervisningen (3 kap. 6 § skolförordningen).

I förarbeten anges att en viktig förutsättning för att eleverna ska kunna nå kunskapskraven är att de får de undervisningstimmar som anges i timplanen. Den minsta garanterade undervisningstiden i de olika ämnena har koppling till kursplanerna och de nationella proven. Avsikten med den stadiindelade timplanen är att uppnå en ökad likvärdighet mellan skolor (prop. 2016/17:143, s. 17 och 19).

I kursplan för idrott och hälsa anges i det centrala innehållet för årskurs 4-6 att undervisningen ska innehålla simning i mag- och ryggläge, badvett och säkerhet vid vatten under olika årstider samt hantering av nödsituationer vid vatten med hjälpredskap. I betygskriterierna för betyget E i slutet av årskurs 6 anges att eleven hanterar nödsituationer på land och vid vatten samt simmar 200 meter i en följd varav 50 meter i ryggläge (Lgr22, avsnitt 5, kursplan för ämnet idrott och hälsa).

Huvudmannen är alltid skyldig att som språkval anordna undervisning i det språk som eleven ska erbjudas modersmålsundervisning i, om det aktuella språket är ett nationellt minoritetsspråk, vilket bland annat finska är (10 kap. 4 och 7 §§ skollagen och 5 kap. 7-10 §§ och 9 kap. 5-7 §§ skolförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionens utredning visar att det i flera klasser har saknats lärare och i vissa fall fortfarande saknas lärare samt att undervisningen innevarande läsår inte genomförs i enlighet med kommunens beslutade timplan och skolans scheman. I ämnena musik, idrott och hälsa, hem- och konsumentkunskap och språkval finska har elever sedan läsårets start i stor utsträckning gått miste om undervisningstid till följd av avsaknad av lärare och i samband med skyddsstoppet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skolförfattningarna. Att huvudmannen ser till att det finns lärare i alla ämnen är en central förutsättning för att elever ska kunna få sin rätt till utbildning tillgodosedd. Skolinspektionen bedömer att det är en brist att huvudmannen inte ser till att det finns lärare i alla ämnen och årskurser vid Nya Raketsskolan 4-6. Skolinspektionen konstaterar att avsaknad av lärare i ämnena musik samt idrott och hälsa alltjämt medför att undervisning i vissa klasser inte kommer till stånd.

Skolinspektionen bedömer vidare att det är en brist att elever inte får undervisning enligt skolans schema och den fördelning av undervisningstiden mellan årskurserna som huvudmannen beslutat om. Skolans elever har under läsåret gått miste om ett stort antal undervisningstimmar. Exempelvis har undervisningen helt uteblivit i ämnet musik för elever i årskurs 5 under höstterminen 2022, detsamma gäller finska som språkval, och stora delar av undervisningen i ämnet idrott och hälsa för elever i årskurs 4 och 5 har inte bedrivits sedan oktober 2022. Även i ämnet hem- och konsumentkunskap har undervisningstid fallit bort. När det gäller övriga ämnen har det inte framkommit annat än att eleverna har kompenseras för den undervisningstid de gått miste om i samband med skyddsstoppet.

Skolinspektionen konstaterar att huvudmannens plan för hur förlorad undervisningstid ska tas igen i stora delar inte har genomförts och att de åtgärder som huvudmannen redovisar är långt ifrån tillräckliga för att utebliven undervisningstid i aktuella ämnen ska kunna tas igen innan eleverna lämnar mellanstadiet. Grundskolans timplan är stadiindelad vilket innebär att den totala undervisningstiden i respektive ämne under mellanstadiet ska ges innan eleverna går ut årskurs 6. Skolinspektionen bedömer att det finns en överhängande risk att elever inte kommer att få sin garanterade undervisningstid.

Skolinspektionen bedömer vidare att undervisningen i idrott och hälsa inte uppfyller krav som följer av gällande förordning. Eftersom flera elevgrupper under lång tid inte haft bad- och simundervisning, och det inte heller finns någon planering för det, bedömer Skolinspektionen att undervisningen i idrott och hälsa

inte ger eleverna förutsättningar att utveckla förmåga att simma. Av utredningen framgår exempelvis att elever i årskurs 5 inte har haft bad- och simundervisning sedan årskurs 3. Detta försvårar möjligheterna för eleverna att nå betygskriterier som rör simning och nödsituationer vid vatten.

Skolinspektionen bedömer också att det är en brist att det vid skolan förekommer lektioner som inte sker under ledning av lärare som ger ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd. I vissa ämnen och klasser genomförs lektioner utan närvaro av lärare som har det övergripande ansvaret för det som ska göras. Definitionen av undervisning i skollagen innebär att för att en aktivitet ska vara att anse som undervisning krävs att den leds av lärare mot mål som anges i skolförfattningar. Skolinspektionen bedömer att tid då elever lämnas att slumpmässigt spela eller titta på datorer utan att detta är del i en pedagogisk planering faller utanför begreppet undervisning. På samma sätt kan inte lekaktiviteter som hålls av en resursperson anses som undervisning i ämnet idrott och hälsa, då det inte är fråga om processer som leds av lärare mot mål i skolförfattningar och som syftar till utveckling och lärande genom att elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden.

Bristerna medför att elever inte ges möjlighet att inhämta och utveckla kunskaper i enlighet med gällande kursplaner och försvårar allvarligt elevernas förutsättningar att uppfylla de olika betygskriterier som gäller. Bristerna påverkar elevernas rätt till utbildning och innebär att eleverna inte får en utbildning som är likvärdig den som ges vid andra grundskolor i landet.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Informera om extra anpassningar och särskilt stöd samt att lärare ska anmäla till rektorn att en elev kan vara i behov av särskilt stöd

Huvudmannen uppger i redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av Skolinspektionens beslut den 21 juni 2022 bland annat följande. Lärare och övrig personal har fått information om skollagens bestämmelser om extra anpassningar och särskilt stöd vid skolstarten i augusti och även fortlöpande under höstterminen 2022 i arbetslagens konferenser. Då en del lärare är nya vid starten av vårterminen 2023 tas denna information upp igen vid konferenserna under vårterminen 2023. Det är enligt huvudmannen rektorn och specialpedagogen som givit informationen.

I intervjuer uppger några lärare att de under förra rektorn, som arbetade på skolan under första delen av höstterminen 2022, fick eller kanske fick information om skollagens bestämmelser om extra anpassningar och särskilt stöd. Andra lärare, varav några började på skolan i slutet av höstterminen 2022 eller i början av vårterminen 2023, uppger att de inte fått sådan information. En lärare som började arbeta på skolan i september 2022 uppger att det inte har getts sådan information sedan hen kom till skolan.

Flera lärare uppger att de anmäler när elever riskerar att inte nå de betygskriterier som minst ska uppnås, trots extra anpassningar. De uppger dock olika om hur denna anmälan går till. Lärare i årskurs 6 säger att de tagit upp 15 elevnamn på möten med elevhälsoteamet (EHT) medan lärare i årskurs 4 uppger att de anmäler elever på möten med EHT, direkt till specialpedagogen eller direkt till rektorn. Lärare i årskurs 5 säger att de vänder sig till specialpedagogen samt att de ska fylla i en blankett, men att de inte vet var blanketten finns. Lärarna i årskurs 5 uppger också att de under höstterminen 2022 skrev mejl till rektorn och EHT om nio elever i årskurs 5 som har svårigheter. Lärarna namnger ytterligare fyra elever som lärarna inte har anmält till EHT men som lärarna befarar inte kommer att nå betygskriterierna trots extra anpassningar. En lärare som är ny på skolan uppger att hen inte visste att det fanns ett sådant system där de ska anmäla att en elev behöver utredas för behov av särskilt stöd.

Lärare i årskurs 5 uppger att de inte har fått någon återkoppling från rektorn eller EHT angående mejlet om de nio eleverna som har svårigheter. Lärare i årskurs 4 och 5 uppger att de känner sig osäkra på om specialpedagogen tar alla elever som lärarna anmäler vidare till EHT. Specialpedagogen uppger att hen upplever att hen ofta får anmälningar muntligt samt att hen försöker skriva upp det som kommer och ta upp det inkomna på EHT.

Rektor uppger att hon tror att det finns elevärenden som varken har lyfts till EHT eller rektorn. En anledning är enligt rektorn att det har varit mycket fokus på skyddsstoppet och lärarnas situation, och att det nu måste bli mer fokus på elevfrågor. Rektorn, elevhälsan och lärare uppger att de på möten med EHT och lärare i årskurs 5 har haft allt fokus på en specifik elev och inte hunnit ta upp andra elever. Rektorn berättar att lärare i årskurs 5 veckan innan Skolinspektionens tillsynsbesök uppmärksammade flera nya elever som har svårigheter som rektorn inte kände till.

Starta utredning om en elevs behov av särskilt stöd

Elevhälsan uppger att det har gjorts en pedagogisk utredning för 14 elever som nu går i årskurs 4-6. Lärare uppger att det är läraren som ska starta en pedagogisk utredning och att den startas i samband med att extra anpassningar görs i klassrummet. När en elev anmäls till elevhälsan och rektorn för att eleven riskerar att inte nå målen ska läraren enligt skolans rutin redan ha påbörjat en pedagogisk utredning och provat extra anpassningar.

Lärare uppger samtidigt att det inte finns pedagogiska utredningar för alla elever som de anmält till elevhälsan behöver en utredning om särskilt stöd. Lärare uppger att det är 15 elever i årskurs 6 där lärarna anmält till EHT att eleven behöver mer stöd än extra anpassningar. Några av dessa elever har en pedagogisk utredning medan andra av dessa elever inte har det, berättar lärarna. Lärare i årskurs 5 uppger att det inte har startats en utredning om särskilt stöd för alla de nio elever som de har anmält till EHT.

Elevhälsan uppger att det för tre elever i årskurs 6 (elev 21, 25 och 51) inte finns en utredning om särskilt stöd. Betygskatalogen visar att alla dessa tre elever hade minst fem stycken F i betyg efter höstterminen 2022. För två av eleverna uppger elevhälsan att eleverna tidigare hade en pedagogisk utredning men på grund av rektorsbyte fick utredningarna avslutas och nya utredningar ska påbörjas. För den tredje eleven uppger elevhälsan att de började göra en pedagogisk utredning föregående läsår men att utredningen aldrig blev klar på grund av personalbyte. Det är lärarna som ska arbeta med de pedagogiska utredningarna och att lärare byts ut gör det svårt att driva utredningarna vidare, uppger elevhälsan.

Elevhälsan uppger vidare att det har varit brist på resurser och fokus på personalfrågor, och att de inte hunnit med alla elever som kan ha stödbehov.

Rektorn uppger att arbetet med pedagogiska utredningar går genom elevhälsan och specialpedagogen. Rektorn säger att hon inte känner till för vilka elever pedagogiska utredningar görs och att hon måste få koll på det.

Färdigställa utredningar om särskilt stöd och utarbeta åtgärdsprogram eller besluta att inte utarbeta åtgärdsprogram

Lärare uppger att det finns pedagogiska utredningar för flera elever i årskurs 4 men att alla utredningar inte är uppdaterade och att utredningarna kan vara flera månader gamla. Lärarna säger att det är lärarna som ska skriva pedagogiska utredningar, men att de inte hinner göra det. En pedagogisk utredning är mastig att skriva och mallen är inte användarvänlig, berättar lärarna. Lärarna uppger att det är oklart vad som händer sedan när en elev har en pedagogisk utredning och att det inte har upprättats åtgärdsprogram för alla elever i årskurs 4 som har en pedagogisk utredning.

Lärare uppger att det i årskurs 5 finns två elever som har åtgärdsprogram och nio elever som har en pedagogisk utredning och som inte har ett åtgärdsprogram. För fem av de nio eleverna där det har gjorts pedagogisk utredning säger lärarna att dessa utredningar har funnits minst sedan september 2022. För övriga fyra elever säger lärarna att de pedagogiska utredningarna mest troligt har funnits sedan förra året. Lärarna uppger att det inte heller finns något beslut om att inte upprätta åtgärdsprogram för eleverna där det har gjorts en pedagogisk utredning men inte upprättats åtgärdsprogram.

Elevhälsan uppger att det är 14 elever på skolan som har en pedagogisk utredning och att tolv av dessa elever också har ett åtgärdsprogram. De två eleverna där det har gjorts en pedagogisk utredning men inte åtgärdsprogram är elev 3 och 6. De pedagogiska utredningarna för dessa två elever är enligt elevhälsan klara men rektorn har ännu inte tagit beslut om åtgärdsprogram.

Enligt dokumentation inlämnad av huvudmannen den 23 februari 2023 är det åtta elever på skolan som har åtgärdsprogram och två elever, elev 30 och 31, som anges ha "åtgärdsprogram/pedagogisk utredning". Lärare uppger att elev 30 och

31 tillhör de elever där det har gjorts en pedagogisk utredning men inte upprättats åtgärdsprogram. Rektorn uppger att elev 30 inte har åtgärdsprogram.

Enligt huvudmannens dokumentation är det 13 elever som har en utredning om behov av särskilt stöd men inte ett åtgärdsprogram. För två elever, elev 3 och 6, var utredningarna om behov av särskilt stöd klara den 31 oktober respektive den 2 november 2022. Huvudmannen uppger att åtgärdsprogram ska göras för de två eleverna. För en elev, elev 5, uppger huvudmannen att utredningen var klar den 1 november 2022 och att åtgärdsprogram behöver utarbetas. För en elev, elev 35, uppger huvudmannen att utredningen var klar den 16 mars 2022 och att det inte finns åtgärdsprogram. För två elever som anges ha pedagogiska utredningar men inte åtgärdsprogram är de pedagogiska utredningarna daterade den 12 maj 2021 respektive den 2 november 2022. För sju av eleverna anger huvudmannen att den pedagogiska utredningen ska eller behöver uppdateras.

Lärare och resurspersoner berättar om elever med stora behov som enligt huvudmannens redovisning inte har åtgärdsprogram. Lärare uppger att elev 5 går hela skoldagar men inte har något stöd och är mycket i korridorerna i stället för på lektionerna. Enligt lärare har eleven blivit "lovad anpassad studiegång" med kortare skoldagar. Lärare och resurspersoner uppger vidare att den resursperson som stöttar elev 1 nästan får jobba mer med elev 2. Lärare berättar att elev 3 skulle behöva en resursperson men att hen inte har det och att elevens vårdnadshavare är i skolan flera gånger i veckan för att stötta upp.

Lärare och resurspersoner uppger att det på skolan förutom pedagogiska utredningar och åtgärdsprogram även finns handlingsplaner. En resursperson, som också är mentor för fem elever, uppger att den pedagogiska utredningen är ett levande dokument. Där skrivs det in vilka stödinsatser en elev har och vilka förändringar som sker kring stödinsatserna. Lärare uppger att de klipper och klistrar text mellan pedagogisk utredning, åtgärdsprogram och handlingsplan. Såväl lärare som resurspersoner uppger att det är oklart hur pedagogisk utredning, åtgärdsprogram och handlingsplan hänger ihop. Elevhälsan uppger att det har varit en förvirring kring begrepp och att en pedagogisk utredning ibland har ersatt ett åtgärdsprogram. Elevhälsan berättar att en grupp har påbörjat ett arbete med att utveckla arbetet kring extra anpassningar och särskilt stöd. Det ska tas fram en enklare mall för pedagogiska utredningar och rutinerna ska förtydligas.

Rektorn uppger att hon inte har fattat några beslut om att upprätta eller inte upprätta åtgärdsprogram sedan hon började som rektor på skolenheten, vilket var den 26 oktober 2022. Det finns dock enligt rektorn beslut om åtgärdsprogram som den förra rektorn har tagit. Rektorn uppger att när pedagogiska utredningar genomförs så sker det via specialpedagogen och EHT, och att det kan vara så att det genomförs pedagogiska utredningar som rektorn inte känner till. När det gäller flera elever i årskurs 5 där det har gjorts pedagogiska utredningar men inte upprättats åtgärdsprogram berättar rektorn att detta är elever som de inte hinner med på EHT-möten.

Utarbeta och fatta beslut om åtgärdsprogram

Huvudmannen har i redovisningen av vidtagna åtgärder den 12 januari 2023 inkommit med fyra åtgärdsprogram. Åtgärdsprogrammen inleds med en ruta med rubriken "Extra anpassningar". Här anges i de inlämnade åtgärdsprogrammen bland annat följande: "Eleven är i skolan ca halvtid då eleven har stora svårigheter" och "En till en-undervisningen som sker på annat ställe innebär att eleven inte deltar i skolans musik, slöjd, och vissa NO-moment, bild gör eleven tillsammans med resurs utifrån bildlärares planering". Efter detta följer en del med rubriken "Särskilt stöd". Under denna rubrik anges bland annat följande: "Eleven behöver få tillgång till grupprum, få arbeta enskilt med pedagog/resurs och få snabb feedback" och "Vi berättar för eleven hur skoldagen ser ut och vad vi skall arbeta med".

I åtgärdsprogrammen följer sedan en sida med rutor för ansvarigas namn, underskrifter och datum. I samtliga fyra åtgärdsprogram är det angivet att den som har beslutat om åtgärdsprogrammet är skolans nuvarande rektor.

Åtgärdsprogrammen har beslutsdatum 27 september 2021, 29 augusti 2022 och 23 september 2022, medan det i ett åtgärdsprogram inte finns angivet när det beslutades. Nuvarande rektor tillträdde som tillförordnad rektor den 26 oktober 2022 och som rektor den 1 februari 2023.

I åtgärdsprogrammen är det vidare en ruta med datum för när åtgärdsprogrammen kommer att utvärderas. I två av åtgärdsprogrammen anges en månad efter beslutsdatum och i ett anges att det ska vara veckovisa möten med vårdnadshavare, specialpedagog, rektor, mentor och veckovis information till vårdnadshavare. I ett åtgärdsprogram finns inget datum för utvärdering angivet.

Arbete med att ge särskilt stöd till elever

De åtta elever som enligt huvudmannens redovisning har åtgärdsprogram är elev 1, 4, 9, 11, 34, 44, 48 och 49.

När det gäller elev 11 uppger lärare att det har anställts två resurspersoner för att jobba med eleven men att båda har slutat. Resurspersoner uppger att elev 11 inte har något särskilt stöd och att andra elever är lite rädda för eleven.

När det gäller elev 4 uppger lärare och elevhälsan att eleven har mycket hög frånvaro och att hen de stunder hen är i skolan är i ett grupprum med sin vårdnadshavare. Lärare uppger att skolan försöker rekrytera en resursperson till eleven.

Lärare uppger att elev 9 har haft två olika resurspersoner som slutat efter kort tid och att tanken är att elev 4 och 9 ska dela resursperson. Elevhälsan uppger att det fattas två resurspersoner i årskurs 4 och en i årskurs 5.

Anpassad studiegång

Elevhälsan uppger att elev 4, 9, 34, 44, 48 och 49 har anpassad studiegång. Samtliga av dessa elever har enligt huvudmannens dokumentation

åtgärdsprogram. Elevhälsan uppger att elev 4, 9, 44 och 49 går halva skoldagar. Lärare uppger att elev 34 går halva skoldagar och att elev 48 har skoldagar fram till lunch.

Tre av de ingivna åtgärdsprogrammen gäller elever som har anpassad studiegång. I ett åtgärdsprogram står det att "Eleven är i skolan halvtid och deltar i undervisningen och andra halvan gör eleven hemma där eleven gör de uppgifter som skall göras dagligen". I ett annat åtgärdsprogram står det att "dagen till att börja med är ca 2 tim/dag". Det anges inte för dessa två elever vilka ämnen eleven får undervisning i eller vilken förändring i förhållande till timplanen som gjorts.

Enligt lärare är det flera elever som inte går hela skoldagar men som enligt inlämnad dokumentation inte har åtgärdsprogram eller beslut om anpassad studiegång. Lärare uppger att elev 17 har skoldagar fram till lunch. Elevhälsan uppger däremot att det var en kort period som elev 17 inte gick hela skoldagar och att eleven nu går heltid i skolan.

Lärare uppger vidare att elev 18 inte går hela skoldagar och har svårt att komma till skolan överhuvudtaget. Enligt elevhälsan är det inte bestämt att eleven ska ha anpassad studiegång. Av huvudmannens inlämnade frånvaroöversikt framgår att eleven hade 48 procent frånvaro från skolstart i augusti 2022 till och med den 7 februari 2023.

Lärare uppger att elev 35 har förkortade arbetsdagar. Elevhälsan uppger att eleven väljer att gå hem ibland men att det inte är bestämt att hen ska ha kortare dagar. Huvudmannens inlämnade frånvaroöversikt visar att eleven hade 56 procent frånvaro från skolstart i augusti 2022 till och med den 7 februari 2023.

Lärare och elevhälsan uppger att elev 2 får sluta vid lunch på fredagar för att utöva en fritidsaktivitet och att det ska fungera som en morot för eleven. Skolans resurspersoner uppger att detta är dokumenterat i elevens pedagogiska utredning.

Enligt inlämnad dokumentation skrivs beslut om anpassad studiegång i elevers åtgärdsprogram. Rektorn uppger att alla elever som har anpassat studiegång inte har ett åtgärdsprogram. Det kan vara specialpedagogen som har beslutat om elever som har anpassad studiegång men inte har åtgärdsprogram, uppger rektorn. Elevhälsan uppger däremot att den inte kan ta beslut om anpassad studiegång utan att rektorn är med. Rektorn berättar att personalsituationen på skolan varit rörig och att det blivit många "ad hoc-lösningar". Enligt rektorn säger vårdnadshavare att deras barn inte orkar hela skoldagar och efterfrågar kortare skoldagar. Egentligen är det skolans skyldighet att se till att lärmiljön är så lugn och trygg att elever orkar hela skoldagar, uppger rektorn.

Elevhälsan uppger att det finns elever som har svårt att vara i sammanhanget med en hel klass. En del av användningen av anpassad studiegång är ett tecken på att skolan behöver jobba vidare med elevärenden och verksamheten, uppger elevhälsan. Vidare uppger elevhälsan att en anledning till att många elever har

anpassad studiegång kan vara att det saknas resurspersoner och att flera elever behöver enskilt stöd för att klara sin situation.

Rättslig reglering

Huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt skollagen har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet (2 kap. 34 § andra stycket skollagen).

Om det inom ramen för undervisningen, genom resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Det särskilda stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt (3 kap. 7 § skollagen).

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodose framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Rektorn får inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges 1. i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 §, 2. i form av distansundervisning och annan undervisning enligt 11 a §, eller 3. i form av anpassad studiegång enligt 12 §. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas (3 kap. 9 § skollagen).

Det särskilda stödet ska ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas (3 kap. 10 § skollagen).

Enligt förarbeten är det viktigt att såväl behovet av särskilt stöd som de konkreta åtgärder som ska vidtas anges i åtgärdsprogrammet, dels för att åtgärdsprogrammet är ett redskap för lärare, rektorer och annan skolpersonal i arbetet med att stödja eleven så att han eller hon kan nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, dels för att eleven och vårdnadshavarna ska kunna ta ställning till om de är nöjda med de åtgärder som avses att vidtas eller om de vill överklaga

beslutet om åtgärdsprogram. Det är även viktigt för att beslutet och dess effekter ska kunna följas upp och utvärderas (prop. 2013/14:160, s. 29).

Om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut enligt 7 § innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen (3 kap. 12 § skollagen).

Beslut av en rektor får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd i fråga om åtgärdsprogram, särskilt stöd i en särskild undervisningsgrupp eller enskilt, eller anpassad studiegång. Vid prövning av ett överklagande ska nämnden antingen fastställa eller upphäva det överklagade beslutet. Om det överklagade beslutet upphävs ska ärendet, om det behövs, visas åter till rektorn för ny prövning (28 kap. 16 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen konstaterar att huvudmannen inte har följt Skolinspektionens föreläggande den 21 juni 2022 och att påtalade brister inte har avhjälpats.

Huvudmannen uppger att lärare och övrig personal har fått information om skollagens bestämmelser om extra anpassningar och särskilt stöd. Lärare uppger däremot att de som började arbeta på skolan efter september 2022 inte har fått sådan information och att alla lärare inte känner till att eller hur de ska anmäla att en elev kan vara i behov av särskilt stöd. Skolinspektionen bedömer att all personal inte har fått information om skollagens bestämmelser om extra anpassningar och särskilt stöd och den information som de behöver för att kunna fullgöra sina skyldigheter.

Det finns elever på skolan som riskerar att inte uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas trots stöd i form av extra anpassningar. I flera fall har lärare anmält till rektorn och elevhälsan att elevens behov av särskilt stöd behöver utredas, men i andra fall har lärarna inte anmält till rektorn och elevhälsan att eleverna behöver utredas för behov av särskilt stöd. Det framkommer också att anmälningar faller mellan stolarna. Skolinspektionen konstaterar att skolan inte har fungerande rutiner för hur information om att en elev kan vara i behov av särskilt stöd ska anmälas till rektorn och att det finns lärare som inte känner till skyldigheten att anmäla. Skolinspektionen bedömer att skolan inte uppfyller skollagens krav i fråga om att anmäla till rektorn att en elev kan vara i behov av särskilt stöd.

Bland de elever som lärare befarar inte kommer uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, och som lärarna därför har anmält till EHT och rektorn, finns

det flera elever där skolan inte har startat en utredning om särskilt stöd. Elevhälsan har inte hunnit med alla elever som har stödbehov och rektorn känner inte till för vilka elever utredning om särskilt stöd genomförs. Ett flertal utredningar om behov av särskilt stöd har pågått länge utan att de har färdigställts. I vissa fall har utredningen pågått sedan förra terminen eller ännu längre tid. Det framkommer också att utredningar har avslutats vid rektorsbyte. Skolinspektionen bedömer att skolan brister i förhållande till skollagens krav på att rektorn ska se till att en elevs behov av särskilt stöd skyndsamt utreds.

Det förekommer vidare att utredningar har färdigställts men att rektorn inte har fattat beslut om att upprätta eller inte upprätta åtgärdsprogram. Skolinspektionen konstaterar att rektorn därmed inte alltid fattar beslut om att ett åtgärdsprogram ska utarbetas eller att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas för alla elever där det har genomförts en utredning om särskilt stöd, vilket är en brist.

Enligt Skolinspektionens bedömning använder skolan de pedagogiska utredningarna på ett sätt som försvårar arbetet med upprättande av åtgärdsprogram. De pedagogiska utredningarna ses av flera inom personalen som ett levande dokument som är pågående under lång tid och där åtgärder av karaktären särskilt stöd kan skrivas in. Skolinspektionen bedömer att skolans arbete med utredning om särskilt stöd inte överensstämmer med skollagens bestämmelser om detta. En utredning om särskilt stöd syftar till att ge skolan underlag för att förstå vilket stödbehov en elev har och ska ligga till grund för beslut om särskilt stöd. Utredningen ska göras skyndsamt, och när den är färdig ska skolan ta ställning till stödbehovet och fatta beslut. Detta är viktigt för att skolan skyndsamt ska kunna sätta in adekvata stödåtgärder för eleven. Såväl ett beslut om åtgärdsprogram som ett beslut att inte utarbeta åtgärdsprogram får överklagas till Skolväsendets överklagandenämnd.

Skolinspektionen bedömer att de åtgärdsprogram som har upprättats på skolan inte följer författningarnas krav. I de fyra inlämnade åtgärdsprogrammen är det uppräknat vilka behov en elev har, vilka insatser som bedöms vara önskvärda och vilka insatser som redan är igång för eleven. Detta står under rubrikerna extra anpassningar och särskilt stöd. Däremot anges inte vad som är beslutat om hur elevens behov av särskilt stöd ska tillgodoses, det vill säga vilka konkreta åtgärder som ska sättas in. Åtgärdsprogrammen innehåller även otydligheter kring vem som har beslutat om åtgärdsprogrammet samt när de ska följas upp och utvärderas. Skolinspektionen ifrågasätter även autenticiteten i inskickade åtgärdsprogram eftersom de är beslutade av nuvarande rektorn på datum då rektorn inte arbetade på Nya Raketskolan 4-6. Rektorn har dessutom uppgett att hon inte har beslutat om några åtgärdsprogram efter att hon tillträtt som rektor på skolenheten. Skolinspektionen bedömer sammantaget, och mot bakgrund av att åtgärdsprogram är ett viktigt dokument ur ett rättssäkerhets- och likvärdighetsperspektiv, att bristerna i arbetet med åtgärdsprogram är allvarliga.

Vidare bedömer Skolinspektionen att skolan brister i arbetet med att ge särskilt stöd till elever som har rätt till det. I intervjuer med lärare och elevhälsa framkommer att elever inte får särskilt stöd i form av en resursperson som de enligt beslutat åtgärdsprogram ska ges. Det finns även elever som enligt lärare, elevhälsan, resurspersoner och rektorn har stora stödbehov men som inte får tillräckligt stöd och som inte har åtgärdsprogram. Skolinspektionen bedömer att det finns en stor risk för att flera elever inte får det särskilda stöd de behöver och har rätt till.

Av de åtta elever som enligt inkommen dokumentation har åtgärdsprogram är det sex elever som har anpassad studiegång och går halva skoldagar. Utöver det bedömer Skolinspektionen att det är flera elever som går kortare skoldagar men som inte har åtgärdsprogram eller beslut om anpassad studiegång. Det är en brist att skolan genomför sådana åtgärder utan föregående utredning och beslut. Beslut om anpassad studiegång kan endast fattas av rektorn. Det är ett ingripande beslut som kräver noggranna överväganden eftersom det kan innebära att eleven lämnar grundskolan utan fullständig utbildning.

Skolinspektionen bedömer vidare att skolan tillämpar bestämmelsen om anpassad studiegång trots att förutsättningar för det inte är uppfyllda. Av intervjuer med rektorn och elevhälsan framkommer att elever får anpassad studiegång eftersom det finns brister i lärmiljön och på grund av att andra särskilda stödåtgärder inte kommer till stånd. Anpassad studiegång innebär för en enskild elev avvikelser från den timplan och undervisningstid samt de ämnen och de mål som annars gäller för utbildningen. Att elever inte går heltid i skolan kan försämra dessa elevers möjligheter till utbildning och arbete senare i livet. Anpassad studiegång ska därför endast beslutas av rektorn om det särskilda stödet för en elev inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar. Det innebär att anpassad studiegång är en åtgärd som kan användas om andra former för särskilt stöd har prövats och inte gett önskat resultat.

Skolinspektionen bedömer att bristerna på Nya Raketskolan 4-6 allvarligt försvårar möjligheterna för ett stort antal elever att kunna uppfylla gällande betygs-kriterier och medför att elever inte får likvärdiga förutsättningar som elever på andra skolor att utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Skolinspektionen bedömer att bristerna är omfattande eftersom skolan i flera avseenden inte följer gällande bestämmelser och bristerna drabbar många elever.

Betygs-sättning och dokumentation av betyg

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Som underlag för tillsynen har huvudmannen inkommit med betygs-katalogen för årskurs 6 höstterminen 2022 samt lärarförteckning där det framgår vilka lärare som har lärarlegitimation. Betygs-katalogen innehåller ett huvudblad för varje klass där det framgår vilket betyg respektive elev fått i varje ämne. Längst ner på

huvudbladen finns rektorns namn och en ruta med plats för rektorns signatur. Betygskatalogen innehåller vidare en separat översikt där det står vilken eller vilka lärare som är betygssättande i respektive ämne. Här finns även rutor med plats för betygssättande lärares signatur och datum för när betygen har satts. I de utskriften från den digitala betygskatalogen som inkommit till Skolinspektionen finns inga signaturer. Rektorns signatur finns inte på huvudbladen och det finns inga lärarsignaturer i översikten över vilken eller vilka lärare som sätter betyg i respektive ämne. Det finns inte heller några datum för när de olika lärarna har beslutat om betygen utan det är endast huvudbladen som är daterade.

I översikten över betygssättande lärare anges i ämnet spanska en lärare som inte är legitimerad och det framgår inte om det finns någon medbedömande legitimerad lärare. I ämnena religionskunskap och slöjd anges fyra betygssättande lärare i varje ämne varav några är legitimerade och några inte är legitimerade. Det framgår inte vilken lärare som har satt betyg för respektive elev eller ifall de fyra lärarna samarbetar kring betygssättningen för alla elever i religionskunskap respektive slöjd.

En legitimerad lärare anges i betygskatalogen vara betygssättande lärare i ämnena engelska, idrott och hälsa, samhällskunskap, svenska och svenska som andraspråk samt att läraren är en av fyra som anges sätta betyg i religionskunskap. Av lärarförteckningen framgår att läraren undervisar i ämnet svenska som andraspråk och läraren uppger själv att hen endast undervisar i svenska som andraspråk. Det framgår inte av betygskatalogen någon annan lärare som sätter betyg i engelska, idrott och hälsa, samhällskunskap och svenska.

Rektorn uppger att inte alla lärare som saknar legitimation har en medbedömande legitimerad lärare. I SO-ämnena har flera lärare tillsammans diskuterat betyg men ingen av dessa är legitimerad lärare, uppger rektorn. Rektorn berättar att legitimerade lärare skriver in betyg i det digitala systemet i sina egna undervisningsämnen samt för de icke legitimerade lärarna som undervisar i matematik, NO-ämnena och svenska. I några ämnen där lärarna inte är legitimerade uppger rektorn att det är hon som skriver in betygen digitalt. Rektorn uppger vidare att hon när betygskatalogen är klar skriver under på huvudbladen där betygen i alla ämnen för alla elever i en klass finns angivna. Rektorn berättar att betygskatalogen tidigare var på pappersark och då fick både den icke legitimerade läraren som hade undervisat i ett ämne samt den medbedömande legitimerade läraren skriva under. Sedan frångick skolan det. Nu är det rektorn som skriver under i betygskatalogen och det innebär enligt rektorn att hon godkänner lärarnas betygssättning. Rektorn uppger att det inte finns någon annan signering än att lärare fyller i betygen digitalt.

Huvudmannen har inkommit med en översikt över betygsändringar samt blanketter för dessa gjorda ändringar. För eleverna i årskurs 6 är det efter höstterminen 2022 nio betyg där det finns betygsändringsblanketter. För fyra av betygen uppges att ändring har gjorts eftersom det inte var satt något betyg

överhuvudtaget. De fyra betygen gäller en och samma elev och betygen har enligt ändringsblanketterna satts på fyra olika datum i januari och februari 2023. I den inlämnade betygs katalogen daterad den 22 december 2022 finns dessa fyra betyg med.

För de fem andra betygen som är ändrade framgår av ändringsblanketterna ingen anledning till att betygen har ändrats. Tre av betygen är ändrade den 20 och 21 december 2022, två av betygen i januari 2023. Samtliga dessa fem betyg är registrerade med det nya betyget i betygs katalogen från den 22 december 2022. Fyra av dessa fem ändrade betyg har ändrats till högre betyg medan ett betyg har ändrats från ett C till ett E.

När det gäller två av de ändrade betygen är det betygssättande lärare som har skrivit under på betygsändringsblanketten. För övriga sju betygsändringar är det rektorn som har skrivit under på betygsändringsblanketten. Enligt inkommen personalförteckning jobbar samtliga av de lärare som beslutade om de ursprungliga betygen kvar på skolan.

Rättslig reglering

Rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar (3 kap. 14 § skollagen).

Av skollagen framgår att betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn (3 kap. 16 § skollagen).

I förarbeten till bestämmelsen anges bland annat följande. De betyg en elev får kan vara avgörande för elevens framtid. Betygsresultat har exempelvis betydelse för elevens möjligheter att fortsätta studera eller att få en anställning. Det är mycket viktigt att betyg sätts på ett korrekt sätt och det är ett stort ansvar att besluta om betyg. Beslut om betyg innebär myndighetsutövning och uppgifter av den karaktären bör förbehållas legitimerade lärare. Det krävs särskilda kunskaper med utgångspunkt i skolans styrdokument för att kunna sätta likvärdiga betyg och det är grannlaga att bedöma elevers kunskaper på ett objektiva och korrekt sätt. Med det följer att det är naturligt att en lärare som inte har adekvat utbildning behöver, och ska ha, stöd och hjälp av en legitimerad lärare (prop. 2010/11:20, s. 46–47).

Beslut om betyg ska dokumenteras i en betygs katalog. Rektorn ansvarar för att betygs katalogen förs (6 kap. 10 § skolförordningen). Enligt Skolverkets föreskrifter om betygs katalog (2011:123) ska en skolenhet ha rutiner för att säkerställa att samtliga beslut om betyg i betygs katalogen har fattats av den eller de som enligt 3 kap. 16 § skollagen ska besluta om betyg (4 §). Betygs katalogen ska föras löpande. Betygs katalogen får föras på papper eller elektroniskt (5 §). Beslut om betyg ska

föras in i betygs katalogen dels i slutet av varje termin då betyg ska beslutas, dels i anslutning till att ett ämne har avslutats (6 §). Den eller de som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygs katalogen och förse uppgiften med sin egenhändiga signatur. Om betygs katalogen förs elektroniskt får uppgiften i stället skrivas under elektroniskt (7 §). Rättelser och ändringar av betyg ska anges i betygs katalogen. Om ett betyg rättas eller ändras ska såväl det gamla som det nya betyget framgå. Rättelser och ändringar ska dateras och signeras. Det ska framgå av betygs katalogen om det är en rättelse eller ändring som är beslutad (15 §).

Ett betyg som innehåller en uppenbar oriktighet till följd av ett skrivfel eller liknande förbiseende får rättas av rektorn. Innan rättelse görs ska rektorn ge eleven och elevens vårdnadshavare tillfälle att yttra sig, om det inte är obehövt (3 kap. 19 § skollagen).

Finner den eller de som har fattat ett beslut om betyg att beslutet är uppenbart oriktigt på grund av nya omständigheter eller av någon annan anledning, ska denne eller dessa ändra beslutet, om det kan ske snabbt och enkelt. En sådan ändring får inte innebära att betyget sänks. Ändring ska göras av rektorn om den eller en av dem som fattade det ursprungliga beslutet inte längre är anställd av huvudmannen eller är förhindrad på grund av något annat liknande skäl. Ändringen ska även göras av rektorn om det ursprungliga beslutet har fattats av flera personer och dessa inte kan enas (3 kap. 20 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i betygssättningen på Nya Raketskolan 4-6. När undervisande lärare inte är legitimerad fattas inte alltid beslut om betyg tillsammans med en lärare som är legitimerad. I ämnet spanska har en icke legitimerad lärare själv fattat beslut om betyg. I ämnena engelska, idrott och hälsa, samhällskunskap och svenska står en legitimerad lärare som inte undervisar i dessa ämnen som betygssättande lärare utan att det i betygs katalogen anges vilken icke legitimerad lärare som undervisar och därmed ska delta i betygssättningen i respektive ämne. Skolinspektionen bedömer att skolan inte uppfyller skollagens krav i fråga om att en undervisande lärare som inte är legitimerad ska fatta beslut om betyg tillsammans med en lärare som är legitimerad.

Skolinspektionen bedömer vidare att skolan inte uppfyller föreskrifter om hur betygs katalogen ska utformas och föras. I flera ämnen är det rektorn som för in beslut om betyg och rektorn gör en underskrift i betygs katalogen när den "är klar". Rektorn uppger att hon genom detta godkänner lärarnas betygssättning. I betygs katalogen finns inga signaturer från den eller de lärare som har beslutat om ett betyg och inte heller någon datering. Skolinspektionen vill framhålla att det är den eller de lärare som beslutar om ett betyg som ska signera samt datera uppgiften om betyg i betygs katalogen. Ifall det är en lärare som inte är legitimerad som har beslutat om betyg tillsammans med en legitimerad lärare ska båda lärarna

signera i betygs katalogen. Det är endast ifall dessa inte kan enas om betyget och den legitimerade läraren inte är behörig i det ämne betyget avser som rektorn ska ta en roll i betygssättningen. Betygs katalogen ska föras löpande, vilket innebär att uppgifter om betyg ska föras in vid den tidpunkt när de ska beslutas. Beslut om betyg ska dateras, vilket även gäller för beslut om rättelser och ändringar av betyg.

Skolinspektionen bedömer också att beslutade betyg rättas eller ändras på felaktigt sätt. På Nya Raketskolan 4-6 rättas eller ändras betyg genom ändringsblanketter och på flertalet av de inkomna ändringsblanketterna framgår inte varför ändringar har gjorts. I ett fall har ett betyg sänkts, vilket inte får ske genom ändring, utan endast genom rättelse av skrivfel och liknande förbiseende. Det förefaller också som att rektorn har beslutat om ändring, trots att det inte ankommit på rektorn utan på den eller de som fattat det ursprungliga beslutet om betyg. I fyra fall kan Skolinspektionen inte se att det varit fråga om ändring, utan istället fråga om beslut om betyg som inte tidigare förts in i betygs katalogen. Det är en brist att det överhuvudtaget inte framgår av betygs katalogen om ett betyg har ändrats eller rättats och vem eller vilka som har beslutat detta. Ifall betyg rättas eller ändras ska både det gamla och det nya betyget framgå i betygs katalogen och det ska finnas en daterad signatur från den lärare eller de lärare som har rättat eller ändrat betyget.

Skolinspektionen konstaterar att huvudmannen i tillsynsbeslutet den 21 juni 2022 tilldelades en anmärkning för brist angående att betygs katalogen inte fördes på föreskrivet sätt. Huvudmannen har inte vidtagit åtgärder för att avhjälpa bristerna. Beslut om betyg innebär myndighetsutövning och det är mycket viktigt att betyg sätts på ett korrekt sätt, för att säkerställa att betygssättningen är rättvisande och likvärdig. Det är vidare av rättssäkerhetsskäl av yttersta vikt att dokumentation om beslut sker i enlighet med gällande föreskrifter. Skolinspektionen bedömer sammantaget att bristerna i arbetet med betygssättning och dokumentation av beslut är allvarliga.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett sådant beslut om föreläggande gäller omedelbart. Föreläggandet ska ange de åtgärder som Skolinspektionen anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna. Om bristerna bedöms vara ett allvarligt missförhållande ska det anges (26 kap. 10 § skollagen). Ett föreläggande får förenas med vite. Ett föreläggande ska förenas med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövt (26 kap. 27 § skollagen).

Eftersom Nya Raketskolan 4-6 inte uppfyller de krav som följer av föreskrifter som gäller för verksamheten finns det skäl att förelägga Kiruna kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att uppfylla författningarnas krav.

Skolinspektionen bedömer att bristerna gällande undervisning och särskilt stöd allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen. Det är avgörande för elevernas möjligheter att uppfylla gällande betygsriterier att de får undervisning under ledning av lärare och den undervisningstid de har rätt till. Bristerna i undervisningen medför att många elever inte får den undervisningstid de har rätt till i flera ämnen. Därutöver finns det omfattande brister i arbetet med särskilt stöd. Bristerna rör att skolan inte uppmärksammar och utreder elevers stödbehov samt att elever inte får det särskilda stöd som de behöver och har rätt till. Bristerna medför att elever inte får likvärdiga förutsättningar som elever på andra skolor att utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Bristerna är sådana att de allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen och föreläggandet ska därför förenas med vite i denna del.

Skolinspektionen konstaterar vidare att det föreligger brister i betygsättningen och dokumentation av betyg som är allvarliga eftersom de innebär att rättssäkerhet inte kan garanteras. Eftersom huvudmannen inte har rättat till påtalade brister i betygsättningen trots tidigare anmärkning finns det skäl att även i denna del förena föreläggandet med vite. Det har inte framkommit något särskilt skäl som gör vitet obehövligt.

Skolinspektionen bedömer att det föreligger brister inom flera områden som är centrala för elevernas förutsättningar att nå målen för utbildningen och även för att upprätthålla rättssäkerhet och likvärdighet. Vidare konstaterar Skolinspektionen att huvudmannen inte följt Skolinspektionens tidigare föreläggande avseende brister i arbetet med särskilt stöd och inte heller rättat till påtalade brister i betygsättningen trots tidigare anmärkning. Skolinspektionen bedömer mot bakgrund av ovanstående att bristerna sammantagna är sådana att de rubbar förutsättningarna för verksamheten på ett allvarligt sätt och att bristerna utgör ett allvarligt missförhållande.

Ett vitesbelopp ska enligt 3 § viteslagen (1985:206) fastställas till ett belopp som med hänsyn till vad som är känt om adressatens ekonomiska förhållanden och till omständigheterna i övrigt kan antas förmå honom att följa det föreläggande som är förenat med vitet. Med hänsyn till huvudmannens ekonomiska förhållanden och omständigheterna i övrigt bedömer Skolinspektionen att vitesbeloppet ska bestämmas till 600 000 kronor.

Avhjälpta brister

Svenska som andraspråk

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkommen dokumentation och intervjuer med elever, lärare och rektorn framgår att de elever på skolan som behöver undervisning i svenska som

andraspråk numera får det. En av skolans lärare jobbar enbart med att undervisa i svenska som andraspråk. Lärare uppger att de elever som läser svenska som andraspråk ibland går undan till ett grupprum och ibland har undervisning tillsammans med elever i en svenskagrupp. Eleverna som läser svenska som andraspråk jobbar bara med material avsett för det ämnet, även vid tillfällen då de är i grupp med elever som läser svenska. Rektorn uppger att eleverna som läser svenska som andraspråk följer kursplanen för ämnet.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att undervisning i grundskolan ska omfatta svenska eller svenska som andraspråk (10 kap. 4 § skollagen, 5 kap. 14-15 §§ skolförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Studiehandledning på modersmål

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärare uppger att alla elever som behöver studiehandledning på sitt modersmål får det. Några lärare ger exempel på elever som har en timme studiehandledning på modersmålet per vecka och en lärare säger att eleverna brukar få cirka två timmar studiehandledning på modersmålet per vecka.

Rektorn uppger att elever som behöver studiehandledning på sitt modersmål får det, även om det inte är så mycket. Det är Språkcentrum som efter skolans ansökningar beviljar elever studiehandledning på modersmål. Rektorns ambition är att skolan ska bli bättre på att utforma ansökningar till Språkcentrum så att elever kan få studiehandledning på sitt modersmål i större omfattning.

Rättslig reglering

En elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det (5 kap. 4 § skolförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer att elever som har behov av studiehandledning på modersmål nu får sådant stöd samt att skolan fortsätter arbetet med att se till att elever får stöd i den omfattning som de behöver. Annat har inte framkommit än att skolan uppfyller författningarnas krav när det gäller studiehandledning på modersmål.

Beslutet har fattats av regionchef Agneta Broberg

Utredare Terje Holand har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Lisa Naudot, regionjurist Linnéa Lundberg och enhetschef Joakim Blomberg medverkat.

Bilaga: Hur ni överklagar

Om ni anser att beslutet om föreläggande vid vite är felaktigt kan ni överklaga det genom att skriva till förvaltningsrätten. Ställ överklagandet till Förvaltningsrätten i Stockholm, men skicka det till Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå, eller till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se.

Ange följande i överklagandet:

- Namn, personnummer eller organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer.
- Vilket beslut ni överklagar och ärendets diarienummer.
- Vilken ändring ni vill ha och varför ni anser att beslutet ska ändras.

Om ni anlitar ett ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress och telefonnummer anges.

Överklagandet ska ha kommit in till Skolinspektion inom tre veckor från den dag ni har fått del av beslutet. Om ni företräder det allmänna, t.ex. en kommun, ska överklagandet i stället ha inkommit inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid kommer Skolinspektion att pröva om beslutet ska ändras och sedan skicka överklagandet, handlingarna i det överklagade ärendet och eventuellt nytt beslut till Förvaltningsrätten i Stockholm.